

Diana Cepleanu
 Lică Sainciuc
 Mihai Brunea
 Valentina Rusu
 Ciobanu

8 Jun. — 6 Aug.

Valentina Rusu Ciobanu is one of the most prominent figures in the artistic universe of the Republic of Moldova. Her body of work, free from any prejudice and despite the realistic socialist taste imposed by the doctrines of the Soviet Union, has embraced a wide range of styles over time without strictly adhering to any one of them, remaining loyal only to her own purpose. Throughout her nearly eight decades of artistic activity, Valentina Rusu Ciobanu has transitioned from realism to expressionism, from a style that mimicked naivety to photorealism, from a painting that relied on drawing to one that emphasized color. Towards the end of her career, she oscillated between an anecdotal approach and an intellectualistic one, with a surrealist tendency.

The artwork *Setea (Thirst)* from 1966, which is preceded by numerous sketches, dates back to the period when the artist was exploring the fauvist-expressionist language, and like other paintings of hers, it raised suspicions from the authorities. While some artists of that time, in order to evade criticism and also remaining loyal to their artistic ideals, attempted to create a socialist art in terms of content and national in terms of form, Valentina Rusu Ciobanu defies the suffocating directives imposed by socialist beliefs with this artwork, both through the chosen subject and the language with which it is treated. The countless preparatory studies for this artwork demonstrate the importance that the artist attributed to this subject. And perhaps more than in the final piece, in the series of sketches that foreshadow *Setea*, the passion and desire for freedom of Valentina Rusu Ciobanu, emerge with evident power.

Diana Margareta Cepleanu's painting is a silent communication with the immediate surroundings, constructing an affective universe solely from the layers of reality in close proximity. The key to interpreting her paintings is found even in the confessions she makes: *"I have an aversion towards figurative painting. I would have wanted to paint abstract. But for the others, to be with them, I feel the need to depict. Sometimes, I am one of the others, asking myself to paint figurative. Yet, the pinnacle of figuration is the portrait.*

Once, I came across an 18th-century glass painting that depicted a profile portrait with an intense pink blotch on the cheek. Immediately, I wanted to start from the encounter of two liquid color blots on the profile of a self-portrait. That's how I began this painting. However, at times, figuration becomes like a trap, constricting the artwork and suffocating it... Consequently, I initiate a process of eliminating color layers, striving to regress to a time before the distortion of figuration. This is how a fragment of the self-portrait dissolved into the light." (Diana Cepleanu about *Melted Self-Portrait*) While the drawing may appear faithful and naturalistic, the color takes possession of the form, and gathering in tense spots or breaking into subtle tones, deprives it from materiality. A specific detail of her artistic practice is the intermittent return to her paintings to make modifications, softening the contrasts, eroding the color, or adding it, thus giving each artwork the necessary time to be finished. In this way, the artist bestows upon each artwork the requisite time to be finished. This process exemplifies how the artworks evolve and adapt over time, transforming alongside the subjectivity through which the artist perceives her own expression.

The creations of Mihai Brunea draw inspiration from the origins of the Occidental cultural imaginary. He finds inspiration in the core elements and symbols of Western civilization, such as deities, bacchantes, centaurs, sphinxes, and Ionic capitals. However, he ingeniously transforms and reinvents these motifs, harnessing them to serve the boundless realm of his imagination. By appealing to our collective subconscious, Mihai Brunea shapes the symbol of classical mythology into a polymorphic organism that goes beyond mere decoration, acting as bridges between the grandeur and steadfastness of classical art and the playful essence of the modern world. This style, where the neoclassical thought meets the delirious impulse of surrealism, seems to reconcile the Apollonian with the Dionysian.

Lică Sainciuc is primarily what we can call an art explorer. His painting, overshadowed by his highly appreciated graphic art, is a testament to a curious, innovative, and ever-changing spirit. Being more interested in technical experimentation than assimilating the principles of any particular school, his artistic practice cannot be neatly divided into periods. Instead, considering his ability for self-reinvention, we can relate each individual artwork to a new realm of interest that the artist directs his gaze towards. Both his background in architecture and his almost scientific curiosity endow Lică Sainciuc's work with a prevalence of drawing over color. However, his preference for line and meticulous attention to detail do not hinder the artist, especially when it comes to portraits, from capturing psychological subtleties and emotional depth - details that distinguish craftsmanship from art.

The portrait of Glebus Sainciuc - the artist's father - and the figures of young women are executed with utmost accuracy, revealing the interplay of volumes, light, and shadows, while also paying attention to the emotion and naturalness of the gesture.

Text: Dumitru Bagrin

Translation: Bertha Savu

Diana Cepleanu
 Lică Sainciuc
 Mihai Brunea
 Valentina Rusu
 Ciobanu

8 lun. — 6 Aug.

Valentina Rusu Ciobanu este una dintre cele mai proeminente figuri din universul artistic al Republicii Moldova, iar opera ei, liberă de orice prejudecată și în pofida gustului realist socialist impus de doctrinele uniunii sovietice, a îmbrățișat de-a lungul timpului cele mai variate stiluri, fără a se înscrie, totuși, cu rigurozitate în nici unul, rămânând fidelă doar propriului scop. În aproape opt decenii de activitate, Valentina Rusu Ciobanu a trecut de la realism la expresionism, de la un stil care mima naivitatea la fotorealism, de la o pictură care se baza pe desen la una care emfaticiza culoarea, ca mai apoi, spre sfârșitul carierei, să oscileze între o abordare anecdotică și una intelectualistă, cu tendințe suprarealiste.

Lucrarea *Setea* (1966), precedată de nenumărate schițe, datează din perioada în care artista explora limbajul fauv-expresionist și la fel ca alte picturi ale sale, a stârnit suspiciuni din partea autorităților. În timp ce unii artiști din acea vreme, pentru a se sustrage criticii și dorind să rămână în același timp fideli față de propriile idealuri artistice, încercau să conceapă o artă socialistă după conținut și națională după formă, Valentina Rusu Ciobanu, cu această lucrare, sfidează - atât prin subiectul ales, cât și prin limbajul cu care îl tratează - directivele sufocante impuse de convingerea socialistă. Nenumăratele studii preparatorii pentru această lucrare demonstrează importanța pe care artista o acorda acestui subiect. Poate mai mult decât în lucrarea finită, în șirul de schițe care prevestesc *Setea*, pasiunea și dorința de libertate a Valentei Rusu Ciobanu ies în evidență cu o putere vădită.

Pictura Dianei Margareta Cepleanu este o comunicare tacită cu aproapele, cu imediatul, construind, în acest sens, un univers afectiv doar din straturile proxime ale realității. Cheia interpretării picturilor ei, o găsim chiar în mărturisirile pe care le face: „*Suport greu figurația în pictură. Ași fi vrut să pictez abstract. Dar pentru ceilalți, ca să fiu cu ei simt nevoia să figurez. Uneori chiar și eu fac parte dintre ceilalți și îmi cer să figurez. Iar culmea figurației este portretul. Am văzut o pictură pe sticlă din secolul 18. Un portret din profil pe al cărui obraz era o pată de roz intens. Imediat am vrut să pornesc de la întâlnirea a două pete de culoare lichide pe profilul unui autoportret. Așa am început această pictură. Dar uneori figurația se închide ca o capcană, strânge pictura, o sugrumă... Atunci încep să scot straturi de culoare, încercând să mă întorc în timp, înainte de momentul în care figurația a luat-o razna. Așa s-a topit în lumină o parte din autoportret.*” (Diana Cepleanu despre *Autoportret topit*).

Chiar dacă desenul pare fidel, de tip naturalist, culoarea ia în posesie forma și, adunându-se în pete tensionate sau spărgându-se în tonalități subțiri, o deposează de materialitate. Un detaliu specific practicii ei artistice este reîntoarcerea intermitentă asupra picturilor sale pentru a le modifica, estompând contrastele, rozând culoarea sau adăugând-o, acordând astfel fiecărei lucrări timpul cuvenit pentru a fi finisată. Acest procedeu accentuează modul în care operele de artă trăiesc și respiră în timp, transformându-se odată cu subiectivitatea prin care artista își percepe propriul limbaj.

Creația lui Mihai Brunea își trage inspirația din originea imaginarului cultural occidental. Arta lui absoarbe elementele și simbolurile civilizației apusene - zeiță, bacante, centauri, sfîncși, capiteli ionic - și transformându-le, le pune în slujba propriei imaginații. Apelând la subconștientul nostru colectiv, Mihai Brunea modelează simbolul mitologic clasic într-un organism polimorf care, mai mult decât un obiect decorativ, funcționează ca o punte între monumentalitatea și neclintirea artei clasice și a spiritului ludic al lumii moderne. Acest stil în care gândul neoclasicist întâlnește impulsul delirant al suprarealismului, tinde parcă să împace apolinicul cu dionisiacul.

Lică Sainciuc este, în primul rând, ceea ce putem numi un cercetător în artă. Pictura lui - umbrată de activitatea sa atât de apreciată în grafică - este o adeverință a unui spirit curios, inovator și nestatornic. Interesat mai mult de experimentul tehnic decât de asimilarea principiilor vreunei școli anumite, practica lui artistică nu poate fi împărțită în perioade, ci, mai degrabă, luând în considerație capacitatea sa de a se reinventa, îi putem raporta fiecare lucrare în parte unei noi zone de interes, spre care artistul își îndreaptă privirea. Atât formația de arhitect, cât și curiozitatea aproape științifică cu care este înzestrat, fac ca în opera lui Lică Sainciuc, desenul să prevaleze asupra culorii. Dar predilecția pentru linie și grija detaliului nu-l împiedică pe artist, atunci când vine vorba de portrete, să capteze subtilitatea psihologică și încărcătura afectivă - detalii care fac diferența dintre meșteșugărit și artă. Portretul lui Glebus Sainciuc - tatăl artistului - și figurile tinerelor femei sunt executate cu maximă acuratețe, trădând interesul pentru volume, lumini și umbre, dar, în același timp, acordând atenție emoției și naturaleței gestului.

Text: Dumitru Bagrin

Galeria Lutnița
Str. Alexei Sciusev nr. 63
MD-2012, Chișinău
Republic of Moldova

www.lutnita.md
galerialutnita@gmail.com
[@galerialutnita](#)